

Beograd, Omladinskih brigada 1

Predmet: Mišljenje i komentar na STUDIJU O PROCENI UTICAJA PROJEKTA BRANE I
AKUMULACIJE „ARILJE“ PROFIL SVRAČKOVO NA ŽIVOTNU SREDINU

Imajući u vidu javnu raspravu koja je organizovana povodom razmatranja planskih dokumenata koji se odnose na izgradnju sistema „Rzav“ i dobru praksu ministarstva da u skladu sa Zakonom o planiranju i izgradnji omogući građanima da iznose mišljenja i predloge o planskim i drugim dokumentima kojima se realizuje izgradnja objekata, slobodan sam da iznesem svoja zapažanja na STUDIJU O PROCENI UTICAJA PROJEKTA BRANE I AKUMULACIJE „ARILJE“ PROFIL SVRAČKOVO NA ŽIVOTNU SREDINU:

U sadržaju knjige, poglavlje **II TEHNIČKI DEO** moguće nesrećne situacije se razmatraju u:

- tačka 3. OPIS TEHNIČKOG REŠENJA , 19.Prolom brane
- tačka 6. MOGUĆE PROMENE I UTICAJ OBJEKATA NA ŽIVOTNU SREDINU, 6.4 Promene i uticaj tokom eksploatacije sistema, 6.4.8 Uticaj na stanovništvo i socio-ekonomske prilike, 6.5 Uticaji u akcidentu.

I ako se radi o maloj verovatnoći sami autori studije tome pridaju dužnu pažnju što celu studiju čini pouzdanijom i ispravnijom. Međutim uzroci nastanka akcidenta koji je detaljno opisan u tački 3.19. nisu dovoljno sagledani. Mora se priznati da je veća pažnja u opisu navedenih tačaka posvećena posledicaama i mogućim aktivnostima za ublažavanje efekata akcidenta (evakuacija stanovništva i sl. što je detaljno opisano u tački 7. MERE PREDVIDENE ZA SPREČAVANJE I SMANJENJE ŠTETNIH UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU, posebno u 7.4. Mere zaštite u slučaju udesa).

O akcidentu do koga dolazi „postepeno“ ili postoje jasni znaci da će on nastupiti u studiji su predviđene mere i aktivnosti kojima se štetne posledice mogu potpuno izbeći. Na primer ispuštanjem vode iz akumulacije brana se rasterećuje pa njeno eventualno urušavanje neće izazvati kataklizmu kao u slučaju momentalnog rušenja kad je nivo vode u akumulaciji uobičajen.

Momentalno rušenje brane može da bude izazvano u bar tri slučaja:

- Kao posledica delovanja ljudskog faktora sa zlom namerom, što se može predvideti i eliminisati bezbednosnim merama u užem i širem smislu.
- Kao posledica seizmičkih aktivnosti što se rešava u maksimalno mogućoj meri primenom odgovarajućih rešenja pri izgradnji i eksploataciji sistema
- KAO POSLEDICA VELIKOG I NAGLOG PRILIVA VODE IZ AKUMULACIJE „ROGE“.

Obrazloženje

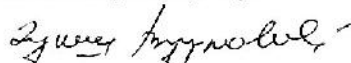
U tački 3. OPIS TEHNIČKOG REŠENJA , 19.Prolom brane opisano je :**Varijanta I** maksimalno mogućih proticaja koji predpostavljaju koincidenciju najnepovoljnijih početnih uslova (kota maksimalnog nivoa u akumulaciji i proticaj jednak maksimalnom kapacitetu preliva). Dalje u tački 3. OPIS TEHNIČKOG REŠENJA , 7. Šahtni preliv,odvodni tunel i slapište vezi funkcije šahtnog prelva se navodi „za evakuaciju velikih voda projektovan je šahtni preliv sa odvodnim tunelom, koji u fazi izgradnje brane ima ulogu optočnog tunela. Šahtni preliv je projektovan kao slobodni preliv, prečnika prelivne ivice 26,60 m, sa krunom prelivne ivice na koti normalnog uspora 418,20 mnm. Na osnovu rezultata hidrauličkih modelskih ispitivanja objekata za evakuaciju velikih voda odrenen je kapacitet šahtnog preliva od 990 m³/s, pri čemu se sa visinom prelivnog mlaza od 3,35 m uspostavlja nivo u akumulaciji 421,55 mnm. **Izborom kapaciteta preliva zadovoljen je uslov da šahtni preliv propusti minimalno 10000-godišnju vodu koja iznosi 849 m³/s.** Međutim postoji hipotetička mogućnost da ta količina vode bude veća. Zbog havarije brane „Roge“ i neplaniranim brzim isticanjem te akumulacije bila bi premašena 10000-godišnja voda. Ovaj „scenario“ i ako je u sferi neverovatnih mogućnosti otvara na primer pitanje da li se višestepenim sistemom brana na jednoj reci srazmerno uvećavju i rizici od posledica koje mogu da nastanu zbog rušenja istih.

Na kraju želim da istaknem da ako je razložno od strane autora studije iznošenje nepovoljnih scenarija projekta još više ima razloga takve nepovoljne aspekte prezentovati u pravoj meri.

Ovim dopisom želim samo da skrenem pažnju na nešto što kao građanin osećam, jer nisam kompetentan u stručnom pogledu, a to je da moramo sa više pažnje i budnosti odlučivati o životu i vremenima koja nam predstoje.

S poštovanjem,

Dušan Vukajlović dipl. Ing.

Valjevo, NOV, 53/2

Tel: 014 290 460

Mob. Tel: 063 83 15 805

P.S. Rođen sam u Arilju i suvlasnik sam stana u ulici Stevana Čolovića br.8